

Адыгеим и Лышъхъэ хэлэжьагъ

Урысые политикэ партиеу «Единая Россия» зыфиорэм ия ХХ-рэ зэфэс Москва щыкъуагъ. Урысыем и Президентэу Владимир Путиным ар кызызэуихыгъ. Партием итхъаматэу Дмитрий Медведевым зэфэсым илленаарнэ зэхэсигъорэ партием и Апшъэрэ Совет ыкчи и Генеральнэ Совет зэдирялэгъэ зэхэсигъомрэ зэрищаагъэх.

Зэфэсым иоофшэн хэлэжьагъэх партием иапшъэрэ пашэхэр, Правительствэм хэтхэр, хэгъэгум ичыпэ зэфэшхъаффхэм къарыкыгъэ лыклохэр, шъольырхэм ялшъхъэтхэр, Къэралыгъо Думэм идепутатхэр, Федерациемкэ Советым хэтхэр, общественнэ юфышэхэр. Адыгеим икыгъэ лыклом ипэшщагъ партиеу «Единая Россия» и Адыгэ шъольыр къутамэ и Секретарэу, республи-

кэм и Лышъхъэу Къумпыл Мурат. Лыклохэм ахэтыгъэх Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм итхъаматэу, фракциеу «Единэ Россием» ипащэу Владимир Нарожнэр, Къэралыгъо Советым — Хасэм и Тхъаматэ игуадзэу, Дмитрий Медведевым и Общественнэ приемнэу республикэм щылэм ипащэу Шъэо Аскэр, республикэмкэ гъэцэклэкло комитетым ипащэу Афэ-

шэгъо Рэмэзан, партием и Генеральнэ Совет хэтэу, къалэу Мыекъуапэкэ гурьт еджаплэу N 10-м ипащэу Людмила Кузнецовар, «Молодая гвардия «Единой России» зыфиорэм и Адыгэ республике къутамэ ипащэу Бэрзэдж Асыет.

Зэхэсигъом Урысые Федерации и Президент къышигъэнэфагъэх партием ылашхъэ ит пшъерильхэр. Владимир Путиным къызэриуагъэмкэ,

тыгъэгъазэм партиер зызэхэшагъэр ильэс 20 хъущт. А ильэсхэм гъэхъагъэ хэльэу игъогу кыкъуагъ, дэзигъаштэхэрэри нахьбэ хъугъэх. Непэ «Единэ Россием» пэщэнэгъэр ыыгъ, хабзэм ихэбзэихъухъэ ыкчи иллыкло, имуниципальнэ къулыкъу пстэуми ялащэхэм янахьыбэр аш хэхъэ.

«Джырэ дунаим общественнэ, социальнэ, технологическэ зэхъокыныгъэ инхэр зыышфэхъухэрэм, политикэ къуачэм пэщэнэгъэр ыыгъыщтыр бэклэ зэлъытыгъэр аш программэу цыфхэм къахилхъэрэр ары, ныбжыкъэхэмкэ шуагъэ пылъэу, аш игухэлъышхүхэм ар зерадиштэрэм мэхъянэшко илэу щыт. Къыхэзгъещынэу сыйай: ныбжыкъэхэм ягухэль-гупшысэхэр лъэныкъо тэрэзымкэ гъэзэгъэнхэм мэхъэнэ гъэнэфагъэ ил, хэгъэгур тапэкэ гъогу зэрикъоштыри аш ельтыгъ.

Мышкэ пшъэдэкыж ин ахы политикэ объединение инхэу «Единая Россия» зыфиорэм фэдэхэм», — кыуагъ Владимир Путиным.

Урысыем и Президент ацэ къыриуагъ, ежь зэрильтэрэмкэ, Къэралыгъо Думэм ихэдзынхэм партием ифедеральнэ список азэу хэтэн фэе кандидатхэм. Ахэр: зыкъэхъумэжыгъэнэмкэ хэгъэгум иминистрэу Сергей Шойгу, Ыкыб къэрал Йохэмкэ министрэу Сергей Лавровыр, Коммунаркэм исымэджэш иврач шъхьаизу Денис Проценкэр, Народнэ фронтим итхъамэтэгъо Елена Шмелевар, джащ фэдэу Кэлэццыкъум ифитыныгъэхэмкэ Президентым дэжь Ѣылэ уполномоченнэу Анна Кузнецовар.

(Икэух
я 3-рэ нэклуб. ит).

Шыгъо-шэжь Маф

Непэ фэдэ мафэм, мэкьюогъум и 22-м, 1941-рэ ильэсем къэралыгъом итарихькэ анахь тхъамыкъэгъошхо къэзыхыгъэ зэо жъалымыр къизежьагъэр ильэс 80 мыгъэ хъугъэ.

Мы мафэр Урысыемкэ шыгъо-шэжь мафэу щагъэнэфагъ, шъольыр зэфэшхъаффхэм шэжь эзхахьэхэр, юфхъабзэхэр ашыгъ эзхашх.

Адыгеим и Лышъхъэу Къумпыл Муратрэ УФ-м просвещениемкэ иминистрэу Сергей Кравцовыимрэ пчэдэжъ, сыхьатыр 4-м, заор къизежьагъээ ухацтэм, аш хэкюдагъэхэм ясаугъэтэу Каменномостскэм дэгтэм къэгъагъэхэр къэралхъагъэх.

Зэрэ Урысыеу непэ мафэм сыхьатыр такъикъ 15-кэ зым хэхъагъэу зы такъикъэр щыгъоштых.

Зэо жъалымыр къизежьагъэм ехъулэу Адыгеим иволон-

терхэр урысые юфхъабзэу «Гвоздикэ пльыжъ» зыфиорэм, джащ фэдэу саугъэтхэм язэтэгъэсихъажын ахэлжьагъэх.

«Гвоздикэ пльыжъ» къыхиубытэу волонтерхэм бгэхъалхъэхэр агошгъэх шъхъаджыгу пыкъыре мылтуу къылъимтээ. Къаугоигъээр Хэгъэгу зэошхом иветеранхэм апае, непэрэ мафэм ехъулэу ветеран 70-м клахъэу Адыгеим щэлсэу, уц иэзэгъухэм, медицинэ оборудованием якъызлэклэгъехан апэуагъэхьашт.

Республикэм ирайонхэм шэжь юфхъабзэхэр джащ фэдэу ашызэхашх, «Шэжьим ишэф остыгъ» зыфиорэр.

Адыгеим нэмьц техаклохэм

ябэнэгъэнэмкэ иахьышхо хэль. Нэбгырэ мин 80-м ехъу зэуа-

пэм 1ухъагъ, мин 33-рэ фэдиз аш хэкюдагъ, 59-р Советскэ

Союзым и Лыхъужъ ыкчи Щитхум иорден изехъакло хъугъэх.

Адыгейм и Шышхъэ хэлэжьагъ

(Икъях).

Зэфэсүм Владимир Путин нын кызынгычныг эм клацакло зыфэхь угтэй лъэнэ къохэм ашигъэгзогъэх. Аш джыри эз агуу кынгыэкын жыгыг сабыйхэр зэрыс унагъохэм ишпилэгч ятынгъэн зэрэфаер, клаццыкуюнтуулык иш аш нахьыбэ зэрыс унагъохэм фэтэр ашэфэу а ильэс дэдэм нэмийк псыуплэ защэфы-кэ, хахьоу афэхьурэм хэбзээ-лахыр тырамыльханэу. Бэдээгэгдэг и 1-м кынчегъэжьагаа эз унэгэто имыкүхэм (тыр е ныр зэрымысхэм) арыс клаццыкуюхэу ильээи 8-м кынчегъэжьагаа эз 16-м нэс зыны бжыхэм ахьщэ аратэу рагъэжьэшт. Джащ фэдэу ильээи 8-м нахь маклэ зыны бжжэ клаццыкуюхэм зэрэлтийн пэхэрэм (больничнэм) төфэрэ ахьщэм афыхагжэхьошт. Къэралыгъом ишащэ ишлонгионыгъэ тетээу мы лъэхэнэ бла-гъэхэм щыненгыг эм щыпхыра-щэу рагъэжьэшт ныбжыкыкэхэм тошшын агъотынам фытегъэ-псыхъэгъэ программэр.

Псаунтыгъем икъеухъумэнки пшъэрьль инхэр щытын. Медицинэм илофышэ и Мафэ ехъулэу зэфэсыр зэрэктуягъэм къыхэкіэу, Владимир Путиним иштоигъоныгъэкіэ хэргээгүм имедикхэм зэрафэрэзэхэр къахэш щэу къеклонлагъэхэр лэгу афытеваагъэх.

УФ-м и Президент «Единой Россией» мыльяныкъомкъе иеклонлакъе игъоу ылъэгъугъ: медицинэ йэлыгъу ятыгъэнным илоф хэгъэгум зэрэшьизэхэшагъэм джыри нахъ хэхъоныгъэ ин егъэшгыгъэнным ипрограммэхэушхъафыкыгъэ мыильясым альяцакъеу рагъэжъэшт. Вакцинацием хэушхъафыкыгъэу къералыгъом ипащэ къыщцуучугъ. «Джыри зэ шыгуу къесэгъэжыкъы: прививкэ ябгъэшынныр нахышы усымэджэнным нахьи. Тихэгъэгу ыкыи зэрэдунаеу яспециалист шхъаэхэм яеклонлакъе джащ фэд», — къылиагъ УФ-м и Президент.

Аш нэмэлтэй Владимир Путиным кызэрсхийгээ ёсныгээ 2024-рээ ильэсэйн ыкцээм нэс еджэлжэлтэй 1300-м кызычмын-кээ агзэпсүйт, гурит сэнэхьат гэсэнгээ эхийн ыхэхжээ 2024-рээ ильэсэйн ыкцээм нэс сомэ миллиард 30-м кызычмын-кээ пэйяагэхэжсанэу щит. «Единэ Россиер» хэлажээзэе еджаплэхэм, анахьэу етгани куаджэхэм адэтхэм, яигэеклэгтийгээ гэцэ-кэлжжын ипрограммэ зэхагжэу-

цонэу пшъэрыйлъ ащ афишыгъ.

2026-рэй ильсэмын ыклем нэсэн инфраструктурнээ кредитхэмээний программээ лъягзэктэнэу рагчухьаагь, шольтырхэм арьтны укъэбзальэхэр гъэклэжьыг тэнхэм ыкли күхэр шыгынхэмээ апае сомэ миллиарди 150-рэй кыхагзэкишт, гъогухэм ягзэцэлжээжьын — джыри сомэ миллиард 30 тедзэу кыифыхагзэкишт.

Зэфэсүм анахьэу анаэ зы-
щтырга гээтигэхэм ашыц 2021-
рэ ильэсүм Къэралыгьо Думэм
ихэдзынхэу щынэштхэм языфэ-
гэхъязырын. Партиеу «Единэ
Россием» ыцлекі кандидатхэм
яспискэ ыкіи хэдзынхэм япэ-
гэйокл программэхэм ялъэнүкью
шхъялаэхэр делегатхэм аухэсы-
гэх. Партием ыцлекі канди-
датхэм яфедеральне спиксэлкэ
чыыпіл куп 57-рэ зэфэсүм ща-
гъэнэфагь, Къэралыгьо Думэм
ихэдзынхэу Йоныгьом щынэшт-
хэм атегъэпсыхъягьэу ахэр-
гэлэнэфагьэх. Урысые Федера-
цием ишъольырхэм япащэхэм
а пчагьэм щыщэу 50-р афгээз-
зэгэшт. Пстэумкіи кандидат
600-м ехьу спиксэм хагъэхъягь.
Къумпыл Мурат — Адыгейим и
Лышхъяэ, партием ишъольыр-
куятамэ и Секретарь — чыыпіл

купэу N 49-м ипащэу агъэнэ-
фагъ.

Зэфэсым икэхүүхэм къатегу-
шы! Ээзэ Къумпыл Мурат къыхи-
гъэштыгъ къэралыгъом ипащэрэ
партием ипащэрэ къэшакъо зы-
фхэхүгъэхэ юфытъохэм зэрэдь-
ригъаштэрэр, пандемием ильэ-
хъэнэ къин тэрэзээ зэпчын-
гъэнимкъе ахэм яшуаагъэ къы-
зэрэкъоштыр, хэгъэгум ыкки-
шьолпырхэм псынкъе хэхъо-
ныгъэ ашынным ахэр зэрэфы-
тегъэпсыхъягъэхэр.

Пстэуми алэй аар күлэлцын күхэр зэрьс үнагьохэм ІепыІэгтүү ятыгъэнэр ары. Республика көмкіс үнэгъо гъэнэфагъэ пәпчье аш фәдэ ІепыІэгтүү щараты. Ильесэү икыгъэм күлэлцыкүү мин 93,5-м еху аш къыхиубытагъ. Демографиемкіс Іоффхэм языитет нахышыу шыгъэнми лъэшшу анал тиррагъеты, джащ фәдэу гъэсэнгъэм ихэхъоньгъэ, волонтер Іоффшэним ІепыІэгтүү етыгъэнным япхыгъэ Іофтхъабзэхэр зэшүаых. Партием хэт ныбжыкыкхэм проект зэфшэхъяфхэм дэгьюу закынщагъэльяаю, гущыэм пае, «Лидеры России», «ПолитСтартап» зыфилохэрэм, шүүшіл Іофтхъабзэу «Зэкхэмти тывэгтүсэү» зыфилохэрэм ыкыл нэмүкхэм.

Къэралыгъом ипащэ пшъэ-
рыль къызэрафишыгъэм тетэу,

рыль кызыграфией болуу, ЫзапПэхэр зэтегъэпсыхъэгъэнхэм, гъэкIэжыгъэнхэм япограммэ диштэу республике программажэр мы ильесым аублагъэх. Адыгейимкэ ащ диштэу Мыекъуапе поликлиникак!эм ишЫн щырагъэжьагъ, республикэм ит фельдшер-мамыку ЫзапПэхэр, амбулаториехэр зэтегъэпсыхъэгъэнхэмк!эм, к!эхэр шыгъэнхэмк!эм йофтхъэбзэ гъэнэфагъэхэр щырахъухыагъэх, оборудованиек!эм ащэфыгъ, ежь поликлиникажеми яловш!эн тъэпсык!эу илэм зэхъокыныгъэгъэнэфагъэхэр фашыгъэх. Айовш!энныр зэрэк!экырэм АР-ми Лышхъэ ынааэ тыргъеты.

Социальны мэхъян эзэл ю-
фыгъохэр зэшлэхгээнхэмкіэ,
экономикэм, инфраструктурэм,
унэ-коммунальны хъязмэтын
хэхъоныгъэ ашынымкіэ къеу-
цурэ пшъерэльхэм язэшлэхын
пае къэралыгъом и Лышльхээ
мыльку тедзэ джыри къафыхи-
гъэкынэу къызэриуагъэм мэ-
хъянэшхо зэрийр Күмпүйл
Мурат къыкыгъэтхыгь. Лъэпкы
проектэу «Щынэгъончье ыкыд-
зэтэгъэлсыхъэгъэ автомобиль-
тюгухэр» зыфиорэр гъэцкіэ-
гъэнымкіэ анах шольтыр дэ-

гъухэм Адыгеир ахэхъэ. Инженер сетьхэр гъэкіэжыгъэнхэмкіэ, унэхэр шыгъэнхэмкіэ, чыпілехэр зетегъэпсыыхъэңхэмкіэ пшъэрыль инхэр зэшотхынх фаеу къытпышыль. Арышь, мыльку тедзэ джыри къызэрэлкіэхъащым Адыгеим ифедэ хэль, нахь псынкіэу юфтшэнхэр зэштохыгъэ хүнхэмкіэ, транспорт ыкїи инженер инфраструктурэм, социальна лъенникюри зэрахэтэу, хэхъоныгъэ ашынымкіэ амалышлоу архъущт.

«Владимир Путиным тэрээзээ джыри зэ къызэрхигъэштгээмкэ, «Единэ Rossié» — социальнэ лъэныкъом фытегъэлсыхъэль партиеу щит, ылэкэ тылъыкъотэнымкэ э зиштуагъэ къэклорэ клочлешху. Арышь, зэфэсым къышаагъэнэфэгъэ пшэрыльхэм такъылкъырыкын ыкыд федеральнэ гулчэм шьольтырхэм къаритырэ амалхэр дгъэфедэнхэ фае. Обществэм ифэныкъонигъэхэм ахэр адештэх ыкыд партинем хэдзынхэм япэгъок! программэу зэхигъэуцорэм къышадалтыгэштыг», — къытуагъ Къумпыл Мурат.

Күмпүлүк Мурат.
Адыгейим и Лышыхъэ зерильлытэрэмк!э, зэфэсым къышагъэуцугъэ пшъэрлыхэр зэкэл пхырышыгъэнхэм пае партиеми общественностьюми ахэр щынгъэм гъэцкагъэ зэрэштыхъухэрээр аулъяк!ун фае.

Адыгэ Республикаэм и Лышъхэ ипресс-къулыкъу

Цыфхэр хэкІодагъэх

Мэкьюогъум и 20-м Джэджэ районым кыышыхъугъэ тьогу хъугъэ-шIэгъэтхъамыкIагъом нэбгыри 4 хэкIодагь.

Мы чыңпәм щылға АР-м и Лышшхъэу Къумпыл Мурат. А уахътәм ехүпләу аварием епхыгъэ къэбарәу аләкілтыйм республикәм ипащә щигъэгъозагъ АР-м хәгъезу клоң һоффхэмкә иминистрәу Иван Бахиловым.

Станицэу Джаджэм пэмын чыжьээ хъугъэшлагъэр къын щыхъугъ. Къэбарэу алеклэлтым-кэ, автомобилиту зээтэкигъ. ВАЗ-2114-м ыкчи «Фольксваген Джетта» зыфиорэм зэкэмкни нэбгыри 7 арысыгъ.

Шъобж хъыльзэхэу атещаагьэ хъугъяхэм апкъ къикыкілэ нэ- бгырищмэ а чынпіэм ядунаий щахъожьыгъ: Іекіыб къэралы- гъом кыышыдагъэкыгъэ маши- нэм Мыеекуапэ щыщ ильэс 60 зыныбжъ водителэу къэрысы-

гъэмрэ аш къыдисыгъэ нэбгы-
ритүмрэ (ильэс 21-рэ ыкти
43-рэ аныбжь), Шэуджэн райо-
ным щэлсэух. Нэбгырилтүр-
лэптигъу псынкэм түицгэхээх,
ильэс 17, 22-рэ, 46-рэ ыкти 50
аныбжь. Гухэк нахь мышэмий,
ахэм ашыц бзыльфыгъэу си-
мэджэцүм нагъэсигъээм ыпсэ-
хэкыгъ. Адрэ нэбгырищмэ ящи-
лэнгъэ враачхэр фэбанэх.

Адыгейим и Лышхъэрэ министрэм следствием илъыкхоэр ягусехэу хъульгэ-шагъэр къыз-щыхъульгэ чыпіэр къаплтыыхъагъ,

Ахъщэ нэпцIым шъуфэсакъ

Ахъщэ нэпцIхэр къезыгъэкIокIыхэрээр къых-
гъещыгъэнхэмкээ ыкIи ахэм апешуекIогъеним-
кэ хэбзэухумэкоо кулыкухэм Iофтхъабзэ-
хэу зэрахъехэрэм афэгъэхыгъэ брифинг
бэмышIеу Адыгэ Республикаан хэгъегу клоцI
Iофхэмкээ и Министерствээ зэхищагь.

**АнрапашIэ купорэм иинагъэ, ышъю, тамыгъэу
атетым, кытепширы эхарыфхэм унаэ атеб-
дээн фае. Купорэм рикторэ гъэтхъигъэ линиер зан-
кIеу щитыныр ыкIи ыбгъухэр зээцизынхэр шIокI
зимыIэ лъеныкъох.**

Бэлжыч Мурат ыкIи министер-
ствээ ишьольтыр епхыгъэ эксп-
ерт-кримининалистикэ отделын
ипашэ Ирина Гребневаар.

Джащ фэдэу Iофтхъабзээм
къырагъэблэгъагъэх республи-
ке ыкIи муниципальнэ къэбар-
лыгъээлэс амалхэм, агентстве-
хэм ялъыкъох, нэмийкхэри.

Пресс-конференциер къызэ-
лихызэ Гъомлэшк Байзэт мыш
епхыгъэ бэлжэшIагъэу тирес-
публике щитызерахъэрэм, ахъщэ
нэпцIхэр къезыгъэкIокIыхэрэм
полицием икулыкушIехэрэ зэ-
рапашуекIорэ шIокIхэр жур-
налистихэм кIеу къафиотагь.

Нэужум ахъщэ нэпцIыр къе-
зыгъэкIокIыхэрэ къызэрэх-
гъещыхэрэ ыкIи ахэм пшьед-
кылжьеу арагъэхыхэрэ зы-
федэхэм игъэкIотыгъэу къате-
гүшIагъ Кобэшыч Мурат. Аш
къызэрлиуагъэмкээ, бэлжэшIэ-
гъэ хылыт ыкIи хылыт дэдэ
зезыхъагъэхэм мы бэлжэшIагъэр
ахальйтэ, сида пIомэ къэралыгъом иекономикэ ялъа-
псэ кIэзыутхэрэ лъэныкъохэм
мыр ашыц ыкIи аш пае бэ-
джашIэм ильэс 15-м нэс хял-
сыралхъе.

— 2021-рэ ильэс имээз 5-у пыкыгъэм мыш епхы-
гъэ хуугъэ-шIэгъэ 26-рэ зэрахъагъэу къыхагъэ-
щыгъ. Блэкигъэ ильэс имээз бэлжэшIэгъэ 50, 2019-рэ
ильэс имээз — 66-рэ агъэунэфыгъ.

къыхагъэшыгъ. Блэкигъэ ильэ-
сим бэлжэшIэгъэ 50, 2019-рэ
ильэсим — 66-рэ агъэунэфыгъ, —
къуагъ Кобэшыч Мурат.

Джащ фэдэу М. Кобэшычым зэрэкIигъетхыгъэмкээ, ахъщэ
нэпцIхэм янахъыбэр зыщыга-
гъэкIхэрээр сатыушынIэ ыкIи
фэло-фашихэр зыщагъэцекIэрэ

плъэкIурэ хэушхъафыкIыгъэ
техникэр ачIэтхэп.

Ахъщэ нэпцIхэр къизэрэра-
гъэкIокIыхэрэм фэгъэхыгъэ
профилактике Iофтхъабзэхэр
полицием икулыкушIехэм зэ-
рахъэх. СатыушI предприя-
тиихэм ыкIи организациехэм,
банкхэм ыкIи фэло-фашихэр
зыщагъэцакIехэрэ чыпIэхэм
ялофышIехэм ренеу зауагъакIэ,
сакыныгъэ къызыхагъэфенеу
къяджэх. Аш нэмийкIу мыш
фэгъэхыгъэ къэбархэр Интер-
нетым ыкIи къэбарлыгъээлэс
амалхэм къарагъахъэх. Джащ
фэдэу ахъщэ нэпцIыр ыпэкIэ
къезыгъэкIокIыщыгъэхэу, ашкэ
уголовнэ пшьедкIыж зэра-
гъэхыгъэхэр янеплэгъу рагъэ-
кыхэрэп, полицием икулыкушI
хэзэхэр ренеу ахэм альэплъэх.

Гъэдорышилпэ имашэ игуадэ-
зэ къызэрлиуагъэмкээ, ахъщэ
нэпцIхэр къезыгъэкIокIыхэрэм
апешуекIогъеним АР-м хэгъэгү
клоцI Iофхэмкээ и Министерст-
ве лъешеу ынаэ тет. Мыш фэ-
дэ хуугъэ-шIагъэу агъэунэфы-
ре пэпчь оперативнэ ыкIи зэ-
хэфын Iофхэр зэрахъэх.

Владимир Лавровым журна-
листхэм анаэ тырагильдэгээ
ахъщэ нэпцIхэр зэрэзетефы-
гъэхэм. ГушишIе пае, купорэм
итеплъэкIэхэр ахъщэ шыыпкъэм
хэммышишIеу, ау ахъщэр нэпцIеу
къычIэхэм ар бэлжэшIагъэ-
хэу. В. Лавровым цыфхэм за-
къыфигъэзагь ахъщэр нэпцIеу
егуцафхэх хуумэе банкнэм
е полицием зыфагъэзэнэу.

ИофшIэнкээ Iепэлэсэнгъэ-
шхо зыхэль Ирина Гребневам
банкнот нэпцIхэр зэрашхээрэ

**2021-рэ ильэс имээз 5-у пыкыгъэм мыш епхы-
гъэ хуугъэ-шIэгъэ 26-рэ зэрахъагъэу къыхагъэ-
щыгъ. Блэкигъэ ильэс имээз бэлжэшIэгъэ 50, 2019-рэ
ильэс имээз — 66-рэ агъэунэфыгъ.**

кIе альйтэ. Банкнотыр зэр-
нэпцIыр къыхэшы хуумэ — ар-
гээцлагъэ зыхэль бэлжэшIагъэх-
хэр ахальйтэ. Къэбарлыгъээлэс
амалыр къызфигъэф-

ыкIи ахэр къызэрчэбгъэшы-
штхэ шIокIехэу щIехэр къыто-
тагъэх. Аш къызэрлиуагъэмкээ,
аперапшIе купорэм иинагъэ,
ышъю, тамыгъэу тетым, кытеп-
ширы эхарыфхэм унаэ атеб-
дээн фае. Купорэм рикторэ
гъэтхъигъэ линиер занкIеу щитыныр
ыкIи ыбгъухэр зээцизынхэр шIокI
зимыIэ лъеныкъох.

Экспертэу Ирина Гребневам
купорэр зэраштэйрэ Iэмэ-псы-
мэр къызфигъэфедээ, ахъщэ
шыыпкъэмрэ нэпцIымрэ зэр-
эзэткIхэрэ, ахэм гъэпсыкIеу
ялхэр нэрылтэгъо журналисти-
хэм къафиотагъэх.

ЗэлжIем икIэхым журна-
листхэм яупчIхэм игъэкIотыгъэ
джаупхэр зэхэшакIохэм къа-
ратыжкыгъэх. Ахэр анахыбэу
зыфэгъэхыгъягъэхэр ахъщэ
шыыпкъэмрэ нэпцIымрэ зэр-
эзэткIхэрэ зыфэгъэхыгъягъэхэр
ахъщэ къырахынхэм ыкIи рагъэ-
хынхэм ялофшIэн зыфэ-
дэхэр арих.

КИАРЭ Фатим.

ТЯТЭЖХЭМ, ТЯТЭХЭМ ЯЗЭО ЛЬАГЬОХЭР

Тихэгъэгу нэмыц техаклохэр кызытебанэхэм Ӏашэр ашти тихульфыгъехэр апэуцужыгъагъэх. Зэмыблэжхэу зэуагъэх, къаулагъэхэри, къаукыгъэхэри бэдэд. Теклоныгъэр кыдэзыххи къэзгээжыгъехэу джы къэнагъэхэм япчагъэ Ӏапеклэ къэпллытэн пльэкыщ.

Адыгейимрэ Краснодар краимрэ ячыгухэм зээ ильэсхэм Дээ Плыжкым ичастхэмрэ партизанхэмрэ ащагъеха гъэмрэ, къизераухумагъэмрэ афэгъехыгъэ проектышкор жъоныгъуаклэм и 26-м Мыеекуапэ къыщызэуахыгъ. Ащкыдильтэрэ Ӏофыгъохэм тиньбжыкіхэм яхэгъэгу шу альэгъую ыки агъельаплэ агъэсэнхэмкэ мэхъанэ ин я.

Ныбжыкіхэм къызэххэхъягъхэм юнармейцэхэр, студентхэр ахэтыгъэх. Адыгэ Республикэм иветеранхэм я Совет итхаматуу Къуаджэ Аслъян ахэм къариуагъ заом ильэхъан партизанхэм лыгъешко къизхагъафээ агъехъагъехэр, зыщызэогъэхэ чыплэхэр къыхагъэшхээз, ахэр нэрыльтэйгъую ныбжыкіхэм арагъэлэгъунхэу зэрэфаехэр.

Зыпсэ тфэзытыгъехэр зыщыбгээгүүшэнхэу щитэп. Ахэр архы мамырныгъэр къытфэзыухумагъехэр, ахэм къахэфэгъэ лыблэнагъэмрэ пытахъемрэ непэ тызызгъаэрэр, — къариуагъ ашкласхэм. — Заом хэтыгъэ пистуми щытхур къалэжыгъ, ахэм яшлэж егъашэм щицэшт.

Патриотическое гъэсэнхэм фэгъехыгъэу аштэгъэ проектийн партизан лыгъеуиллти къушххэхэм къащыхагъэшхынэу къыдельтээ. Апэрэр агъехъазырыгъах, архы ныбжыкіхэм къарагъэлэгъугъэр.

Пыим ренэу язэрар рагъекыщтыгъ. Партизанхэр чыуунхэм ачээсигъэх, ашыгыгъэхэм анэмийн щигын ялагъэп. Зыдирахыжъэгъэ шхынхэр зауххэм, ябазхэм ачэлхэмрэ нэмыцхэм къатирахырэмрэ зэрэшыгъэхэр. Нэмыцхэмтицыфхэм чэм Ӏэхъогъухэр къатирахыжъгъэх, лыр ялагъ, хъалыгъурэ щигыгъурэ амьгъотэу къыхэкъищтыгъ. Джаш федэу фашистхэм яшэхэри ящэхэри къызэкагъахъяштыгъэх.

Къушххэм лыэкъопыльхъягъэри шлэхэу Ѣлажжэх. Ахэм ачыплэ чэмшьшом хешыкыгъэх лыэкъопыльхъягъэр зыфадыжыщтыгъэх.

Партизанхэр зэрээуагъэхэм фэшхъяфэу Ѣытхуу афэллээгүүнэу Ѣытыр къалэм пыир къыздахъем, фашистхэм агомыхъэхэу, Ӏашэр ашти Мыеекъопэ партизан отрядын эрэхэгээхэм я 40-рэ хэушхъяфыгъигъэ мотострелковэ бригадэм иапэрэ хэушхъяфыгъигъэ стрелковэ корпусын эрэхэгээхэм мэд лыагъор псэуплэ Удобнэм къышжэх. Зеклоныр партизанхэм зыплыхъэпли чыплэлъагъэу ялагъэмрэ мыжъосыныр зыщаагууцугъэ лыгъагъэмрэ зыщаублагъэр. 1942-рэ ильэсийн, шышхъялум и 10-м партизан отряду Федор Стрельниковыр пащэ зыфашыгъээр зэхащэгъягъ, нэужым Стефан Козловыр ашчычилэхэгъэгъягъ. Фашистхэм апэуцужхэу, пыир къамыгъэкъоним фэбанхээзэ, пысьхуу Зераль нэс къызэкагъэхэу къыхэкъыгъ.

Ашти япчагъэ Ӏапеклэ къэпллытэн пльэкыщ.

Къуапэ имээхэм альэкыщтыр зэрэшшагъэр арх. Заом Ӏутхэм афэдэу ахэм Теклоныгъэр къыдахы аштоигъуагъ ыки къагъэблэгъагъ.

Партизанхэр апэрэу нэмыцхэм зыщапэуцужыгъэхэр мышдэжыр аргыгъ. Фашистхэр бронь зытель автомашинэхэмкэ мэзым къэкогъагъэх. Зызээхэх ужым зы пулемет, лентэхэр зыдэлхэх пхуантхэр, автоматахэр ыки винтовкэхэр къацэкхээгъягъэх. Бронетранспортериц нэмыц зэолихэр арьсхуу агъэстыгъагъ. Мэзитүм къыклоц партизанхэмрэ нэмыцхэмрэ бэрэ Ӏашкээ зэпэуцужыгъэх.

Джащ федэу апэрэ хэушхъяфыгъэ стрелковэ корпусын хэтхэм Кошхъаблэ, Еджэркууе, Дондуковскэр къауухумагъэх. Станицэхэу Ярославскэм, Ку-

жорскэм ашызэуагъэх. Мыеекуапэ иаэрордом зыбытыгъэ пыим щыщэу автобус псэу хъущтыгъэ летчикхэр, аш фэшхъяфэу машинэ пынкэм исыгъэ офицерхэр аукыгъэх, чэм Ӏэхъогъур къатирахыжъыгъ.

Зээ лыагъом рыхыагъэхэм партизанхэм ягъэхъягъэхэр игъэктөгъягъэу къафалотагъэх. Заор зыуцужыгъягъэр ильэс 76-рэ хъульэми, тизэолихэр пыим зыщыжхэхъягъягъэх чыплэхэр аштоигъэшээнонгъягъэх, лыхъохээзэ клаххэм къутафхэр къагъотыгъэх, шлэж нэпэеплэе зиунэ зыхыгъягъэр ахэтих.

Адыгэ Республике иветеранхэм я Совет ипащэу А. Къуджэм къырихыжъэгъэ Ӏофыгъюу ныбжыкіхэм яморальнэ-нравственэ ыки патриотическэ пүнүгъэ-гъэсэнхэм фэгъэхыгъээм зыими ымыгъэ-федэхэрэ шыкхэхэр къызэрэдальтэхэрэ мэхъанэ ил. Заор зыщыщыр зымышэхэрэ ныбжыкіхэм тятэжхэр, тятэхэр зыщызэуагъэхэ чыплэхэр альэгъунхэ альэкыщ. Тизэолихэм зэрахъэгъэ лыхъуужнэгъэм рыхшхохээ, уихэгъэгү, уильэпкь, уиунагъо шу пльэгүүнхэу ыки къэбгэгъунэнхэу зэрэштыр къагурыошт.

Зигугуу къэтшыгъэ зээ лыагъом фэшхъяфэу джыри лыгъуши зэхажшэшт, ахэм цыифхэр арыклонхэм фытырагъэсихъяштых. Къалэу Мыеекуапэ икыблэ лэнэнкъоц ѿкыгъор эзэшхом, къушхъяэу Шапкэ ыки Кавказ къушхъяэтх шхъяаэм къащыхагъэхэх хъульэ-шлагъэхэм ныбжыкіхэм афашыщых.

ШЬАУКЬО Аслъангугаш.

Хэгъэгу зэошхор кызежьагъэр ильэс 80 хъугъэ

Хэгъэгу зэошхор щылагъэм тицыфхэм бэ кынэу къафихыгъэр. Ахэм зэу ащищыгъ яишхъагъусэхэр хэкюадэх, къэнэгъэ штуза- бэмэ кынэу аицчыгъэр. Ау ахэми уныкъугъэ

насын Iахъэу къафэнагъэр зэфэдагъэп. Гу- щылагъэм пае, Уайкъокъо Мытуминэ, илэзы- хэкюадэм, шъэуиллээрэ шишишьиттурэ ила- гъэх. Уайкъокъо Дзэгаца ё лъфыгъэ имылагъэ,

иэуожми дэмыгюжьэу, шъхъэзэкъо лъэкуи- тоу идунае куагъэ. Ситхыгъэ заом зишихъагъусэхэр хэкюодэгъэх бзыльфыгъэхэм афэгъэхыгъэ.

Шъузабэхэр

Поэм

Цыфым псэм иакъыл
ельтытыгъ
Илэ гукэгъур.
Зэошхор хэтигъэхэр
Бэрэ тыгу къэктыхых.
Чылэм къэктыхы,
Аш щылэжьыгъни,
Хэгъэгу чыжъэхэм
ащифэхыгъни,
Ахэтгъэх ахэм
къэзымыщаагы.
Унэгъо Iужуу
къышызынаагы.
Сабый кыфэмыхъоу
Заом Iухьагы.
Къымыгъэзэжьэу,
щыфэхыгъни.
Ашыгъупшэштхэп ахэр
Ллакъуу, унагъуу.
Кызхагъэфагъеп
къэрбгъагъэ.
Гүнэ илэп
ллыгъэу агъэхъагъэм.
Хэгъэгуу класэ
Фатыгъ апсэ.
Янэхэм, яшхъагъусэхэм
Бэ хъун рагъэхыгъэ нэпсыр.

* * *

Зэрэхэгъэгоу кыфекуагъ
къиньшо.
Клали, хульфыгъэ ныбжыкы
Пахъэх зэо мэшшошхом зэкэ
Пыир эзкафэнэу,
Фэхъазырхэ агуки.
Тракторхэм атесхэм
Къаратыгъэх бронхэр.
Цыфхэм ашхын фаер
Къалэжьынэу ахэм.
Хульфыгъэ зыгъупшэу
Къэнагъэм, Ioф ашлэу,
Зыфашыжы губгъэнэу
Зэрэмийтуагъэхэр зэонэу.

* * *

Заорэр шхэн фай,
Ишыклагъ щыгъыни,
Пыим резэонэу щэгыни.
Ахэр зышихэрэр
Бзыльфыгъэхэр ары.
Сабыймэ яйгъыни
Дашэ ашломыкъинэу.
Ныр ежэ ыкъоо класэ,
Бзыльфыгъэр —
ишихъагъусэ.

Ахэм къамытхмэ письмэ,
Ягугъэ мэклиасэ.
* * *

Заоу тпэччыгъагъэр
Къэхьу нахь тпэблагъэ.
Къахххэу рагъэжьагъ
Щынэбзые тхыгъэхэр.
Ахэм артхагъэх
Заом щыфэхыгъэхэр.
Кызэрратыщтыгъэхэр
Хахъэштигъ хазабым.
Хьюу нахьыбэ ригъэжьагъ
Чылэм дэс шъузабэр.
Заор кызежьагъэр
Хуагъэ зы ильэс.
Нэмьц техаклохэр
Тихэку къиньшох.

Къэктыхъэхэр псэххых,
Бзыльфыгъэм ябэнх.
Еж зыфэе шапхъэхэр
Ахэм агъэуух.
Старостхэр хадзых.
Цыфхэр ашы къэдээ-надзэ.
Хъэр арагъашэ псашибо,
Арэджэгүх апсэ.
Ильэсэм ызыныкъо
Тишольтыры есих.

* * *

Тидээклолт лыхъужхэр
Къушхъэм кыччэкъижых.
Нэмьц техаклохэр
Тихэку рафыжых.
Адыгэ шьольтырыр
Шхъафит мэхъужы
Чылэм дэсэм ызыпланэ
Цыфхэр ёшыгъ чанэ.
Ашхъацхэр хуагъэу къэрэбэ,
Бэдээдэ хуагъэ шьузабэ,
Ахэм апли сабийхэр,
Ахъух щагубзыуухэр.
Зи кыгъэнагъэп пыим,
Фэхъэжыхы былымхъуным.
Мамыр щылакъэм
Чылэм педээжы.
Маклох цыфхэр фермэм,
Губгъохэр алэжы,
Жьэу къэтэджых пчэдэжым.

* * *

Бзыльфыгъэу
хуагъэм шъузабэ,
Къенэцых
чылэм дэс къэлабэ.
Ахэтых ахэм лыгъуабэ.
Къыдэгущылэх шъабэу.
Ау зишихъырэп цэлүжьэу,
Зыхимылэшхъажьэу
Ылорэп: — хуущтыр орэхъу.
Къэллитоу ылпурэмэ
Анбжь хахъо
Мэхъух ахэр къэлэйтхъо.
Кымэфэшхуагъ а ильэсэр.
Зэпымыуу къесы осыр.
Пльэгъурэп зи, зеклоу лъэсэу.
Жыбгъэр къидэжэгү
пхъэшхъакъэм,

Унэм фабэу итыр макъэ.
Къирехъэ бзыльфыгъэм
Пхъэр Iапллыкъэ.
Кызхихырэм
хэвшыкъэу хэкъы.
Пчэдэжхырэ жьэу къэущы:
Фермэм макъо чэмьшэу.
Шъэуитоу янэ имысэу
къэущы.
Нахьыжымы ыныбжь хуагъэ
пшыкъущ.
Пчыхъэ хуагъэ,
Шъузабэр мэпшэрхъэ.
Кынхуухышь пчъэр,
Фермэм илашэ къехъэ.
Жъэп хульфыгъэр,
Ынэгу илэп зэлъагъэ,
Ылэпкъ-лъэпкъи зэгъэфагъэ.
Къырело: —
Неущ укъыдэмикъ,
Чэмэу тщырэр хуагъэ макъэ.
Хульфыгъэм кыриуагъэм
Аш ыгу къегъэмакъ,
Щэ бэшэрэбэу
къыхыщтыгъэр
Яшхын хэкъы.

* * *

Гъэтхэ гүй-сий.
Гъольхъагъэ чэт зытущыр.

Атакъэу дэтыгъэр
Бэшлагъэ заукыгъэр
Загъорэ маклох чэтэшым
Еплынхэу чэтэм къиращэм.
Унэм итыжъэп гъэши —
Чэмьр мэшхушаш...
Ежэх къэлэфэним
Загъэшхэкъыжынэу.
Гуашэр къэсымаджэш,
мэгъольы.
Бэ ыкъудыижыщтэп,
дэи илуплэ.

* * *

Щыэнагъэр зэтэуцо.
Шъэуитоу лыпкъеуцо.
Къашэ, унагъохэр ашлэх.
Янэ фэгүэх, агашло.
Ильэсэбэ тешлагъ
Заор кызежьагъэм.
Бзыльфыгъэ дэхагъэр
Нэнэж хуагъэ.
Зэо мыгъом
Бэ мыхъунэу кыхыгъэр,
Ау ным чинагъэп ицыфыгъэ.

* * *

Ным ельэгъу пкыхъапэ:
Трамваим исэу,
Шхъафит мэхъужы.
Ело пкыхъым хэтэу:
— Я Алахъ, гъэхъу шыпкъэ.
Ау а чылпэ дэдэм
Ар кыщэущы.
Ерагъэу жыы къещэ,
Ылэ мэссы.
Гуээз, решуу столым
Тет псы тасыр.
— Үдэжь сыкъожынэу
Сенэгуе шлонгъоу,
Сыдэу бэдэдэрэ пкыхъапэ
зысигъэлэгъура,—
Аш зэреложы мэкъэ-макъэ.
Къештэшь іэпплэкъыр
Нэпсыр ельэкъы.
Чыыен ымыльэкъэу,
Чэш къыхъэр екъы.

* * *

Щагъэтлэлжыгъэп
ишихъагъусэ
Ячылэ гупсэ.
Щыхэкъыгъ ылпэ

СССР-м щыщыгъэ
белорусым.
Ным кызэрещалэ куитлур,
Афещэх ынхэр:
— Сышущ, сикалэхэр,
Шъяятэ икъэхальэ.
Фэсэжкугъэшыжь
аужырэ шхъашэр.
— Уклошуну, синан,
Гъогур чыжъэ, къин,
Угъэрет кыхына,
Пфэшээшьуна?
Чыжъэ унэсынэу
Къохъапэ Белорусыр.—
Къело къэлэ нахьыжым
Хязырэу ылпэ
янэ Iуильхъанэу.

* * *

Ныр зыфэе шыпкъэр
Куитлумэ фагъэцакъ.
Зэкыгъухэу Белоруссием
Ахэр мэбыых занкэу
Ячыгу іэбжыб алыгъэу.
Къалэм дэт саугээтим
Ахэр къэлъыртых.
Къеджэх аш тетхагъэм.
Тыратакъо ятэр
Тым икъашхъэ.
Сыхъатито етих
Куагъэхэр ылашхъэ.
Ным дуухъэр къехъы,
Къалэм агу кызэххэхъэ.
Анэгү кыкъэуцо
Тыр зыхэтгъэ бэлахъыр.

* * *

Аш ыуж ильэсэбэ тешэжы.
Янэ гупси щынэжъэп,
Ау къарилогъагъэр
Зэшилтумэ къашэжъы:
— Спэкіэкъыгъэр сэ
бэ къинэу,
Шъоры сиагъэр хъярэу.
Тешъухъырэп ынапэ шъяутэ.
Дунэе шхъаэм сэкъожы
рэхатэу.
Непэрэ щылакъэр
Хуагъэ лъэшэу къэракъ.
Ачэсих нахьыбер
Ашыгъэу унакхъэр.
Адэтих ящагумэ
Арьсынхэу машинхъэр.
Е хабзэм къаритгъэххэу
Ачэсих унэ зэтетхэм.
Сабийхэр аплих
Акъомэ акъожхэм.
Мэтэджыхэшь дэклох,
Шъэзбагъэмэ
Алхъумэ алхъужхъэр
Мамырэу, рэхъатэу
Тыщылэмэ шыкур.

* * *

Цыфым кыдэхъумэ,
Щыэнагъэр къихъэ.
Тыщыухъум, си Алахъ,
Заом ибэлахъ.
Ар кызежьагъэр
Ильэс тюклипл хуагъэ.
Тыгу къэтэжъугъэхъэхъы
Шъузабэу щымылэжъхъэр.

УАЙКЪОКЪО Рэмэзан.

Тхэквондо

Мыекъуапэ щэкло

Урысыем и Кубок тхэквондомкэ кындахыгъэним, хэгъэгум ишъольырхэм якомандэхэм язэнэкъоку мэкъуогъум и 17-м Мыекъуапэ кындызэуахыгъ, непэ аухышт.

— Хэгъэгум ишъольыр 36-мэ ябэнэкто 350-рэ фэдиз зэй-кэгъухэм ахэлжьэ, — кынтиуагъ зэнэкъокум исудья шъхьаэу Сергей Мутовкиным.

— Зэнэкъокум изэхэ-щэн Адыгэ Республикаэр зэрэфхэхъазырим укытегущыиэтийгъу.

— Адыгэ къералыгъо университетим спорт Унэшхуу Кобл Якъубэ ыцэ зыхырэм зэнэ-

къокъур щэкло. Гуфэбэнэгъэ ахэльэу бысымхэр кытпэвьо-кыгъэх. Нэрыльээу Иэпылэгъухэр лъэгъупхъэх, зэхэшэн юфхэр дэгъо агэцэлгэхэх. Сэ Нижний Новгород сышыщ. Адыгейим тыкъэклоным ыпэктэ шъолъырхэм ятренерхэр, судьяхэр гумэкъыщтыгъэх. Адыгейир зэнэкъокум зэрэфхэхъазыр шыкъир амьшээу упчэхэр кытатыщтыгъэх. Мыекъуапэ тыкъызэклом юфшлагъеу тлэгъу-

гъэм тигъэрэхъатыгъыгъ. Республиком и Правительствэ, университетим ипащхэм тафраз. Зэнэкъокъур Адыгейим дэгъо зэрэшкюштим тицихъе тель.

— Тхэквондор Олимпиадэ джэгунхэм ахахъэр спорт лъэпкъхэм ашыц.

— Токио Ѣыкюшт Олимпиадэ джэгунхэм Урысыем спортсменхэр ахэлжъэштых. Тхэквондор спорт лъэпкъ гъашэгъон, ау зэнэкъокухэм япльыхэрэм япчагъе сшомаки.

— Сыдаар къызыла-кырэр?

— Тхэквондор зыфэдэ спорт лъэпкыр Урысыем икью щашээрэп. Гъэзэтхэр, телевидениер, радиор, нэрыльээу Иэпылэгъухэр нахьышлоу къызы-фэдгэфедэнхэ фае. Зэлукъир гъашэгъонхэр зэхатшэхээ, тхэквондом шэн-хэбэ дэгъо хэльхэр, искуссствэ дахэу зэрэштыр цыфхэм альыдъэлсийнэу едгэжъагъэш, юфыр дэгъо лыкъотштэу тэгүгээ.

— Тхэквондор иску-стэм ебгъапишэмэ, учлабэ къэтэджы.

— Къызгураю зыфайорэр. Тхэквондом пхашэу щизэпэуцух, щизэбэнх. Спортсменхэм шъобжхэр атыращэхэу къыхэкли. Арэу щитми, къыхэзгэшты сшоигъу бэнаклохэр зэрэфэгъехэр, щинэгъончагъем ахэр зэрэфытегъэпсихагъехэр. Спорт шуашэм ухумэн юфыгъохэр егъэцаклэх.

— Зэнэкъокум текло-нигъэр къыщидэхъигъэ-

— Бысымхэр дэгъу дэдэу къызэрэтгэйкыгъехэр къыхэзгэштыгъ. Республиком спорт еджаплэ ипащэу Хъот Юныс, хэбээ кулыкъушэхэм гүшүэгъутафэхъунэу игъо тифагъ. Адыгейим ичыпэ дахэхэр зэдгэлэгъуухэ тшоигъу.

ним фэшидыда анахъэу къыхэзгэштыгъэр?

— Алырэгъум утехъэмэ, ушынэ хүүштэп. Зэфагъэ ахэльэу судьяхэр зэрэшкюштхэм цыхъэ фэпшыныр нахь тэрэз. Спорт шапхъэхэр бэнаклохэм дэгъо зэрэгшашэх. Мыхьо-мышлагъэхэр аларэгъум Ѣызэрэхъэрэп. Спортыр зэнэкъокуу къодын. Цыфыгъэ къыпхэфэныр, спорт шапхъэхэр бгэцэлэнхэр юфынно шъхьаэхэм ахэтэлтытэх.

— Зэнэкъокъур ежсу-гэжэвагь. Мыекъуапэ щышиульэгъугъэхэм къатегущыиэба.

— Бысымхэр дэгъу дэдэу къызэрэтгэйкыгъехэр къыхэзгэштыгъ. Республиком спорт еджаплэ ипащэу Хъот Юныс, хэбээ кулыкъушэхэм гүшүэгъутафэхъунэу игъо тифагъ. Адыгейим ичыпэ дахэхэр зэдгэлэгъуухэ тшоигъу.

— Лъэпкъ ансамблэу «Абрекхэр» зэнэкъокъум икъыззийхыгъо зэрэ-дэхъигъэр шъугу рихын-

гъэу сэлъитэ, бэрэ Йэгу штууфитеуагъ.

— Адыгэхэм яфольклор гъэшэгъон дэд. Кіэлэцыкхэм яльэпкъ къашьохэр мэшоплыгъэм фэсэгъадэх, гур зыэпаш. Псынкээу къызэрэшшохэрээр, лъапэкэ зэрэуцухэрээр умыгъэшэгъон пльэкырэп.

— Пышинау Ешигго Аскэр, художественнэ пацэу Тхъакумэц Налбек...

— Ахэр аперэу тлэгъуухъэх, тагъэгушуагъ. Зэнэкъокъур Мыекъуапэ дэгъо Ѣыкюшт, аш сицыхэ тель. Тафэраз зэхэшаклохэм.

— Зэнэкъокъур дэгъо зешшүүшэнэу, шъуимурадхэр къыжсуудэхъунхэу шъуфэтэй.

— Тхъаугъэлэпсэу.

САХЬИДЭКЬО Нурбай.
Сурэхэм арьтхэр: зэнэкъокъум исудья шъхьаэу Сергей Мутовкиныр; зэйкүэгъухэр аларэгъум Ѣэкло.

Пэшэ акъылышлоу щитыгъ

Юфтхъабзэм хэлэжъагъэх Мыекъопэ къэлэ администраторицем ипащэ ишшэрилхэрээ зыгъэцэлээрэ С. Стельмах, ве-

теранхэм якъэлэ Совет итхаматэу Ю. Томчак, зэйхүгъэхээл обществэу «Адыгэ-промстроим» ипащэу Хъутыжъ

Мыекъопэ производственнэ объединениеу «Точрадиомаш» зыфиорэм игенеральнэ директорэу Вадим Исаевым ыцэлэхэр шэжь мыжьобгу джырэблагъэ кызэуахыгъ. Ар поселкэу Западнэм Исаевым ыцэ зыхырэ унэу N 1-м щагъэпсыгъ.

Аслын, «Точрадиомаш» иофишэхэр, В. Исаевым илахьылхэр, студентхэр.

Шэжь зэхахьем къыщигущыягъэхэм ячыпэгъоу, яофишэгъуу B. Исаевым фэгъэхыгъэ гүкъэкыжъхэмэх къадэгощаагъэх. Кызэрауягъэмкэ, Урысыем и Къыблэ ипредприятие анахь инэу итхэм ашыщэу мыекъопэ производственнэ объединениеу «Точра-

диомаш» зыфиорэм хэхъоньгъэхэр ышынхэм Вадим Исаевым илахьылхо хишигъяагъ.

1980-рэ ильэсм ыккэхэм В. Исаевыр зипэцэ заводыр Мыекъуапэ ыккэ Адыгэ автоном хэкэм ит мыльку къэлэпилэ предприятие анахь инхэм ашыщ хуугъяагъ. Аш нэмийкэу СССР-м и Минрадиопром предприятие анахь дэгъухэм ахалытагь, ренэу хагъэунэфыкырэ чын-

пэхэр къыфагъэшшуашштагъ.

Исэнхъяткэ 1980-ынгээшо хэльэу, заводын гэхъэгъэ инхэр зэришырэм фэшэл Вадим Леонид ыкъом СССР-м иминистрэхэм я Совет ипремие къыфагъэшшошагъ. Джаш фэдэу «Заслуженный машиностроитель РСФСР» ыккэ «Почетный радиист» зыфиорэ Ѣытхъуцэхэр кылэжъигъэх.

КИАРЭ Фатим.

Адыгейм ижъогъожьыехэм я Дунэе фестиваль

«Мыекъуапэ инэфыильэхэм» тафэгушло

Клэлэцыкъухэмрэ ныбжыкъихэмрэ яхудожественнэ творчествэ фэгъэхыгъэ Дунэе фестиваль-зэнэкъою «Адыгейм ижъогъожьыехэр» мэкъуогъум и 18 — 20-м Мыекъуапэ щыкъуагъ.

Урысыем, Адыгейм культурэмкэ я министерствэхэм, АР-м лъэпкэ культурамкэ и Гупчэ зэхащэгээ зэхахьэм хэгъэгу 15-мэ

яныбжыкъихэр, Урысыем ишьолырхэм ялтыкъохэр хэлэжьагъэх.

Ныбжыкъихэм орэд къалуагъ, къэшьуагъэх, усэхэм къяджагъэх,

музыкальнэ йэмэ-псымэхэмкэ мэкъамэхэр къырагъэуагъэх.

Осэшл купым итхъаматэу, Урысыем, Адыгейм, Ингушетиетем

культурэмкэ язаслуженнэ йофышэу, Къокыплем щыпсэурэ лъэпкхэм искусствэхэмкэ я Къэралыгъо музей ипащэу Шъэуапцэкъо Аминэт фестиваль-зэнэкъоюм хэлэжьагъэхэм, хагъэунэфыкъирэ чыпилэхэр къидээхыгъэхэм къафэгушуагъ. Фестивальным итын анах лъапшэу «Гран-при» зыфиорэр дунаим щызэллашшэрэ ансамблэу «Мыекъуапэ инэфыильэхэм» ритыжыгъ.

«Мыекъуапэ инэфыильэхэм» яхудожественнэ пащэу, Урысыем культурэмкэ изаслуженнэ йофышэу, Адыгейм инароднэ артистэу, Къэбэртэе-Бэлькъарым изаслуженнэ артистэу Нэнэжь Айдэмэр фестивальным хэлэжьагъэхэр фэгушуагъэх.

Театрэ

Нысэр гуашэм ештужьы

Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Камернэ музыкальнэ театрэу Ханэхъу Адамэ ыцэ зыхырыэм адигэ унагъом изэфыстыкъихэм, щызэнэгъэм изэхъокыныгъэхэм афэгъэхыгъэ къэгъэлэгъонэу щагъэуцугъэр гъэшэгъонэу гъэпсыгъэ. Урысыем, Адыгейм культурэмкэ язаслуженнэ йофышэу Цэй Ерыстэм ытхыгъэм техыгъэм ныбжь зэфэшхъаф зиэхэр зэфещэх. Режиссеры Урысыем, Адыгейм искуствэхэмкэ язаслуженнэ йофышэшху Сулейманов Юныс.

Гуашэмрэ пшымрэ ярольхэр Лый Бэлэрэ Бэгэ Алкъасрэ къашы. Нысэр Кобл Зурыет, аш ишьхъэгъусэр артистэу Шхъачэ Арсен. Къэгъэлэгъоным нэмыкыл артистхэри хэлажъэх.

Артистхэм орэдхэр къалох, адигэ гүшүлэ щэриюхэр къызыффагъэфедэхээ щызэнэгъэм нахь куо ухащэ. Комедие гъэпсыкэ зиэ къэгъэлэгъэньоным уегъэшхь. Цыиф зэфыстыкъихэр гъэшэгъонэу къашхъэзэ, музыкальнэ театрэд унаэл төодзэ. Нысэм ишьхэгъусэу Дээгъаштэ колхозым ибригадэ ипащ, йофшэнэр дэгъоу зэхэш, къыштхъуух. Аруу щытми, унагъом щырэхъатэп, нысэр илахьылхэм адэжь мэклюжы.

Нысэм къызэригъэзэжыгъэр, гуашэм зэрэшүжьыгъэр, нэмыкхэри музыкальнэ комедиет щытэлэгъуух.

Сурэтым итхэр: артистхэу Шхъачэ Арсен, Кобл Зурыет къэгъэлэгъоным хэлажъэх.

Нэктубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбий.

Зэхэзыщагъэр
ыкыдзыгъэ
гъэкъырэ:
Адыгэ Республиком
лъэпкэ Йофхэмкэ,
Ижыб къэралхэм ашы-
псурэ тильэпкэ-
гъухэм адырьэ зэхъы-
ныгъэхэмкэ ыкыд-
зьбар жууѓем
иамалхэмкэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
шигъэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къайхырэ А4-къэ
заджэхэрэ тхъапхэу
зипчагъэкъэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтээ, шрифтыр
12-м нахь цыкынэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэкгэгъэжийх.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутын йофхэмкэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкэ ыкыд-
зьлыгъэсэгкэ амалхэмкэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
чыпэ гъэлоры-
шлап, зэраушыхъятыгъэ
номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушахытыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкіэмкі
4311
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1214

Хэутынным
узыгъэтихэнэу
щыт уахьтэр
Сыхьатыр
18.00
Зыщаушахытыгъэ
уахьтэр
Сыхьатыр
18.00

Редактор
шхъягъэм
ипшэрилхэр
зыгъэцакъэр

Мэццлэкъо
С. А.

Пшэдэгъыж
зыгъыре
секретарыр

Хурмэ
Х. Х.